

Naam: Niels Vrind
Leeftijd: 35 jaar
Zette de stap van: Wajong naar een betaalde baan

‘Ik wilde niks liever dan de arbeidsmarkt op, maar hoe?’

“Ik snap dat sommige mensen niet meer solliciteren, hun nek niet meer willen uitsteken. Achter zo’n besluit zit vaak veel emotie, dat wordt nog weleens onderschat.” Niels Vrind (35) solliciteerde jarenlang, maar kreeg de ene na de andere afwijzing. Hij stopte met zoeken. Tot hij die ene vacature zag en er tóch weer iets begon te kriebelen.

Vorig jaar brak Niels voor de elfde keer een bot – dit keer in zijn arm. Het gebeurde bij het openen van het magnetrondeurtje. Niels heeft namelijk een aandoening die hem flink kan belemmeren: de brozebottenziekte.

Wat betekent de brozebottenziekte voor jou?

“In het kort: ik breek mijn skelet sneller. Ik ben vóór mijn twintigste al 30 keer geopereerd en moest vaak maandenlang plat liggen en langdurig revalideren. Nu zitten er pinnen in veel van mijn botten, om ze te verstevigen. Daarnaast heb ik scoliose en daardoor werd ik steeds korter. Toen mijn organen afgekneld raakten, werd het zelfs levensbedreigend. Behalve pijnlijk is de ziekte mentaal en emotioneel intens. Alles kost me extra energie.”

Toch rondde je je bachelor psychologie af, zónder studievertraging. Wanneer werd je je bewust dat een baan vinden weleens lastig kon worden?

“Nou, noem het je kop in het zand steken, naïef zijn, de waarheid niet onder ogen willen zien of oogkleppen op hebben – ik kwam er pas achter in het tweede jaar van mijn master medische psychologie. Ik was 23 jaar en ontdekte dat een stageplek voor mij lastiger te vinden was dan voor m’n medestudenten. Maar het lukte uiteindelijk. Vervolgens haalde ik mijn diploma, ging ik solliciteren en toen werd het me echt duidelijk.

En dat is gek, want ergens weet je het wel... Op mijn achttiende heb ik een Wajong-uitkering aangevraagd. Ik heb toen zelf verteld dat de kans twijfelachtig is dat ik duurzaam arbeidsvermogen heb. Gelet op al mijn operaties en botbreuken. Maar er is een cognitieve dissonantie met hoe ik in het leven sta, ik wilde het niet zien, denk ik. Ergens blijf je vasthouden aan het fantasiebeeld van: ‘het gaat me lukken’, en aan een bepaald toekomstbeeld. Toen ik maar niet aangenomen werd, drong het tot me door.”

Hoe is dat, dat je wel een baan wil, maar het niet lukt om er een te krijgen?

“Dat is de grootste uitdaging voor mensen zoals ik, met een beperking. Je wil wel, maar je hebt een lijf dat je regelmatig tegenhoudt in het leven. En we hebben een maatschappij waar – in tegenstelling tot wat men vaak beweert – niet een écht inclusief gedachtegoed heerst. De levenslust is er, maar je kan het niet in de praktijk brengen. Dat schuurt, dat botst. Dat is een van mijn grootste struggles.”

Wat ging je doen toen je na je afstuderen niet aan de bak kwam?

“Nou ja, ik zat thuis en solliciteerde geregeld. Maar op een gegeven moment komen de muren op je af. En ik zag het gat op mijn cv groter worden. Uiteindelijk ben ik om me heen gaan kijken en werd ik een soort consultant – maar onbetaald. Al snel begon dat te knagen, omdat ik besepte: ik deel mijn kennis en iemand anders schrijft het op in een rapport en verdient daar dik aan. Dat voelde een beetje wrang. Extra complex was het omdat ik met mijn Wajong-uitkering eigenlijk niet kon bijverdienen, want dan zou er een herbeoordeling komen van mijn arbeidsvermogen en zou ik mogelijk gekort worden en in de bijstand komen. Dat is in mijn ogen vreemd, omdat je een stap zet die goed voor je is. Volgens mij moet een uitkering niet alleen een vangnet zijn, maar ook als trampoline, als springplank, fungeren. Die functie heeft de Wajong voor mij nooit gehad. Sterker nog, ik lag in dat vangnet en ik kwam er eigenlijk niet meer uit.”

Je besloot therapie te gaan geven, hoe was dat?

“Ik werd zzp’er: Coach op wielen. Met mijn therapie richtte ik me op mensen die net als ik een beperking hebben. Zo kon ik mijn ervaringskennis, gecombineerd met mijn professionele kennis, inzetten voor mijn cliënten. Het lastige is dat ik deze mensen geen reëel uurloon kon vragen. Dus het verdiende niet veel, maar ik werd er wel heel blij van. Uiteindelijk liep ik erop leeg. Want ik gaf wel mijn hart in die therapie, ook omdat het mij persoonlijk raakte. De problemen van mijn cliënten kende ik ook. Dat zijn mooie spiegels, maar wel intens.”

Ben je toen weer gaan solliciteren?

“Ik wilde niks liever dan die arbeidsmarkt op – deelnemen aan het arbeidsproces, erbij horen. Maar hoe dan? Ik heb heel veel gesolliciteerd, hoewel ik ook wel kieskeurig was. Ik wilde iets wat bij me past, waar ik blij van zou worden. Bijvoorbeeld als medisch psycholoog in een ziekenhuis of revalidatiecentrum. Maar als het telkens niet lukt, word je wanhopig en hopeloos. Soms krijg je geen reactie, soms een afwijzing, en dan vaak nog zonder reden. Er was ooit één werkgever die zei: ‘Sorry, maar we zien het gewoon niet zitten met je beperking.’ Die heb ik bedankt: ‘Ik waardeer je eerlijkheid. Je bent de eerste die het gewoon zegt, ik voel het al jaren en jij geeft er woorden aan, dankjewel daarvoor.’ Veel mensen moffelen die reden weg, die durven het niet toe te geven.”

Krijg je dan eelt op je ziel? Hoe is dat, als mensen omslachtig doen?

“Je voelt dat het niet zuiver is. Ik twijfel nu niet meer aan mijn intuïtie, dat heb ik wel lang gedaan. Dan ga je die afwijzingen internaliseren, je denkt: het zal wel aan mij liggen, ik moet nóg meer m’n best doen, mezelf nóg beter voordoen, nóg meer de ideale sollicitant zijn. Maar nee: ik ben wie ik ben, als dat niet goed genoeg is dan houdt het op. Maar om dat te beseffen, te kunnen voelen en uitstralen heb je zelfvertrouwen nodig. Maar dat was door al die afwijzingen behoorlijk afgebrokkeld.”

Hoe kwam je dan tóch aan een baan?

“Ik had inmiddels al jaren niet meer gesolliciteerd. Tot ik op Instagram een advertentie zag van een vacaturesite gericht op mensen met een beperking. Ik klikte en scrolde

vervolgens helemaal door naar de vierde pagina – normaal was ik al lang afgehaakt. Daar kwam ik de vacature tegen van Patiëntenfederatie. Hun slogan is: ‘Minder patiënt, meer mens’. Het voelde als een organisatie die heel dicht bij mijn missie en hart stond. Toen begon er iets te kriebelen.

Ik deed een week over het schrijven van de sollicitatiebrief. De eerste brief die ik schreef na zes, zeven jaar. Toen-ie af was, en ik op verzenden klikte... Ik weet niet wat er gebeurde, maar er kwamen zó veel tranen en verdriet. Er was zo veel ontlading, zo veel hoop: zou het nu dan eindelijk lukken?”

En het lukte...

“Ja, ik werk er nu twee jaar. Ik kwam binnen als vervanging van een zwangerschapsverlof, maar ik ging er vol voor. Naarmate de tijd verstreek, merkte ik: ergens is er wel een opening voor me. Ik ben ook wel grenzen overgegaan om mijn kansen te vergroten, mijn intrinsieke motivatie was mega. Na die vijf maanden kreeg ik een contractverlenging voor veertien maanden. Dat vond ik een indrukwekkend gebaar.

En toen sloeg het noodlot toe, ik brak mijn arm en moest geopereerd worden. Toen kicke het besef keihard in, ik dacht: ja hoor daar gaan we weer... Straks raak ik hierdoor mijn baan kwijt. En dus mijn toekomstbeeld. Ik werd geopereerd, heb gerevalideerd en ging na mijn revalidatie weer aan de slag. En in de week waarin ik weer volledig geïntegreerd was, kreeg ik een vast contract aangeboden. Nou... Hoe ik me toen gezien en gewaardeerd heb gevoeld... Het emotioneert me nu weer. Dat vertrouwen dat daarvan uitging...”

Hoe bevalt het werken? Geef je daarnaast ook nog therapie?

“Nee, ik ben gestopt met therapie geven, dat red ik niet. Mijn werk geeft me heel veel. Ik werk 24 uur per week, met de reistijd van Breda naar Utrecht erbij opgeteld is dat mijn maximum. Het is werk dat een beroep doet op de strijder in mij en dat is mooi, ook al kost het me veel energie. Bovendien heb ik via de werkvoorzieningen van UWV een auto gekregen. Daarmee kan ik naar vrienden, familie en uitjes. Dus los van de zingeving en het geld zorgt mijn werk er ook voor dat ik meer kan deelnemen aan het leven.”